

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) ชนิด 2 กลุ่ม วัดก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการบำบัดทางความคิดและพฤติกรรมแบบกลุ่มต่อภาวะซึมเศร้าในผู้ป่วยเอดส์ที่มารับบริการในโรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราช องค์ที่ 17 อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบตาราง และแผนภูมิเส้นประกอบคำบรรยาย ตามลำดับดังนี้

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลและผลการเปรียบเทียบความแตกต่างคุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรสของผู้ป่วยเอดส์

ตอนที่ 2 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความซึมเศร้าของผู้ป่วยเอดส์ในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที และระยะติดตามผล 1 เดือน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยความซึมเศร้าของผู้ป่วยเอดส์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคล และผลการเปรียบเทียบความแตกต่างคุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วยเอดส์ จำแนกตามอายุ เพศ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ ระดับภูมิคุ้มกัน (CD4) ตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วยเอดส์ (n = 24)

ข้อมูลส่วนบุคคล	กลุ่มทดลอง (n = 12)		กลุ่มควบคุม (n = 12)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ (ปี)				
20-30 ปี	1	8.3	2	16.6
31-40 ปี	7	58.4	5	41.7
41-50ปี	4	33.3	5	41.7
	($\bar{X}$ = 39.3; SD = 4.76)		($\bar{X}$ = 41.20, SD = 6.56)	
เพศ				
ชาย	7	58.3	7	58.3
หญิง	5	41.7	5	41.7
สถานภาพสมรส				
คู่	6	50.0	8	66.7
โสด	1	8.3	4	33.3
หม้าย	5	41.7	-	-
อาชีพ				
รับจ้าง	9	75.0	9	75.0
ค้าขาย	2	16.7	1	8.3
เกษตรกรรวม	1	8.3	2	16.7
ระดับการศึกษา				
ประถมศึกษา	9	75.0	8	66.7
มัธยมศึกษา	3	25.0	4	33.3
รายได้ (บาท/ เดือน)				
<2,000	5	41.7	4	33.3
2,001-4,000	2	16.7	5	41.7
4,001-6,000	4	33.3	2	16.7
8,001-10,000	1	8.3	1	8.3
ระดับภูมิคุ้มกันต้านทาน (CD4)				
> 200 Cell/ Cummm ³	12	100	12	100

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ป่วยเอดส์ในกลุ่มทดลองมีอายุเฉลี่ย 39.3 ปี เป็นเพศชาย ร้อยละ 58.30 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 41.70 สถานภาพส่วนใหญ่ มีคู่ร้อยละ 50 หม้ายร้อยละ 41.70 ระดับการศึกษาจบประถมร้อยละ 75 และมัธยมต้นร้อยละ 25 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 75 รายได้ส่วนใหญ่น้อยกว่า 2,000 บาท/ เดือน ร้อยละ 41.7 ค่าภูมิคุ้มกันมากกว่า 200 Cell/ Cumm³ ร้อยละ 100 ตามลำดับ ส่วนผู้ป่วยเอดส์ในกลุ่มควบคุม มีอายุเฉลี่ย 41.20 ปี เป็นเพศชายร้อยละ 58.3 เป็นเพศหญิงร้อยละ 41.7 สถานภาพส่วนใหญ่มีคู่ร้อยละ 66.7 หม้ายร้อยละ 33.30 ระดับการศึกษาจบประถมร้อยละ 66.7 และมัธยมต้นร้อยละ 33.3 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างร้อยละ 75 รายได้ส่วนใหญ่ 2,001-4,000 บาท/ เดือน ร้อยละ 41.7 ค่าภูมิคุ้มกันมากกว่า 200 Cell/ Cumm³ ร้อยละ 100 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 คะแนนเฉลี่ยความซึมเศร้าของผู้ป่วยเอดส์ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลองเสร็จสิ้นทันทีและระยะติดตามผล 1 เดือน

ตารางที่ 5 คะแนนเฉลี่ยความซึมเศร้าในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง

กลุ่ม	จำนวน	$\bar{X}$	SD	Mean Difference	t	df	p
ควบคุม	12	24.416	4.699				
ทดลอง	12	24.916	5.160	-.500	-.248	22	.806

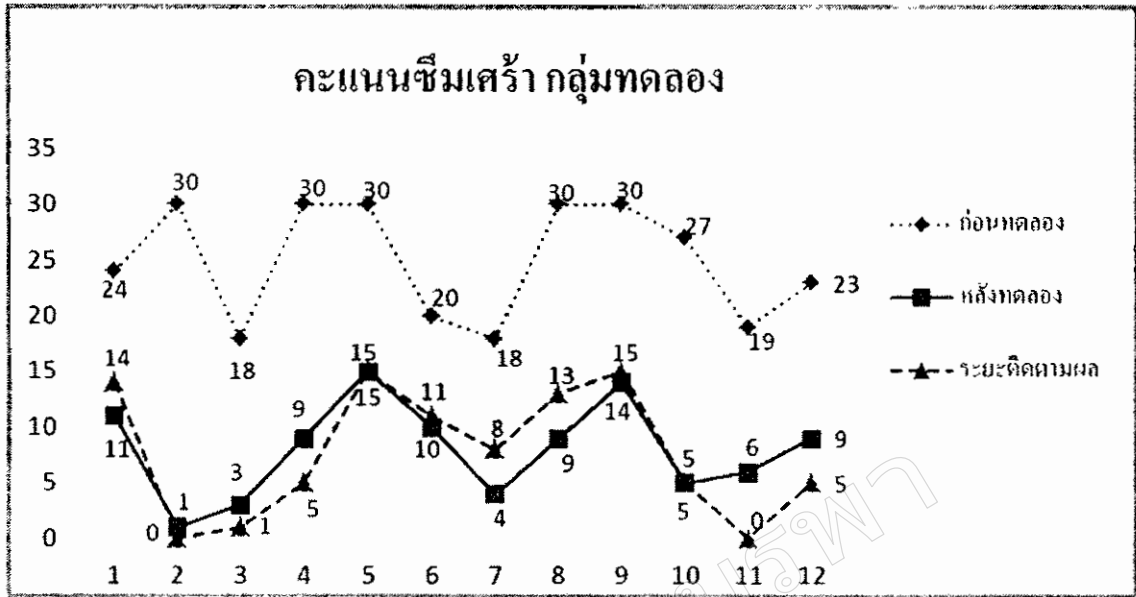
จากตารางที่ 5 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความซึมเศร้าในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมระยะก่อนการทดลองโดยใช้สถิติทดสอบค่าที (Independent t-test) พบว่า ค่าเฉลี่ย คะแนนความซึมเศร้าในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมระยะก่อนการทดลองไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ($t_{22} = -.25, p = .81$)

ตารางที่ 6 คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความซึมเศร้าของผู้ป่วยเอดส์ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะต่าง ๆ ของการทดลอง

กลุ่ม	ระยะการทดลอง	$\bar{X}$	SD	n
กลุ่มทดลอง	ก่อนการทดลอง	24.91	5.16	12
	หลังการทดลอง	8.00	4.30	12
	ติดตามผล	7.66	5.80	12
กลุ่มควบคุม	ก่อนการทดลอง	24.41	4.69	12
	หลังการทดลอง	24.00	7.28	12
	ติดตามผล	22.08	9.07	12

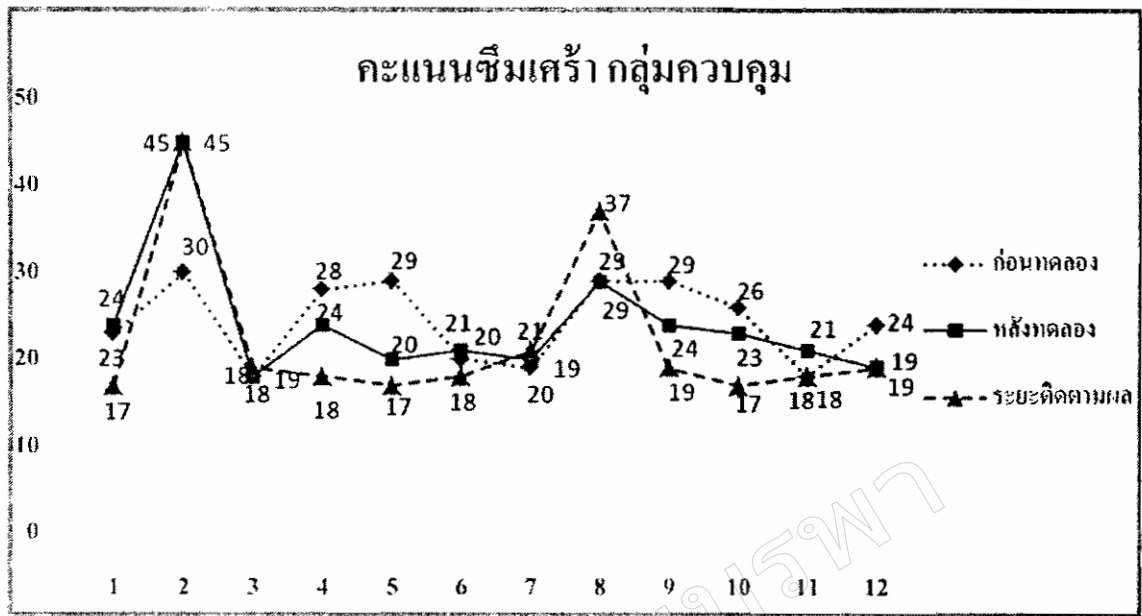
จากตารางที่ 6 พบว่า ในระยะก่อนการทดลอง ผู้ป่วยเอดส์ในกลุ่มทดลองที่ได้รับการบำบัดทางความคิดและพฤติกรรมแบบกลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยความซึมเศร้าเป็น 24.91 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 5.16 ส่วนกลุ่มควบคุมที่ได้รับวิธีปกติมีคะแนนเฉลี่ยความซึมเศร้าเป็น 24.41 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 4.69 ในระยะหลังการทดลอง ผู้ป่วยเอดส์ในกลุ่มทดลองที่ได้รับการบำบัดทางความคิดและพฤติกรรมแบบกลุ่ม มีคะแนนเฉลี่ยความซึมเศร้าเป็น 8.00 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 4.30 ส่วนกลุ่มควบคุมที่ได้รับวิธีปกติ มีคะแนนเฉลี่ยความซึมเศร้าเป็น 24.00 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 7.28 และในระยะติดตามผลผู้ป่วยเอดส์ในกลุ่มทดลองที่ได้รับการบำบัดทางความคิดและพฤติกรรมแบบกลุ่ม มีคะแนนเฉลี่ยความซึมเศร้าเป็น 7.66 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 5.80 ส่วนกลุ่มควบคุมที่ได้รับวิธีปกติ มีคะแนนเฉลี่ยความซึมเศร้าเป็น 22.08 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 9.07

ผู้วิจัยเสนอรูปแบบของค่าคะแนนความซึมเศร้ารายบุคคลในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที และระยะติดตามผล 1 เดือนผลปรากฏดังภาพที่ 8 และ ภาพที่ 9

ภาพที่ 8 แผนภูมิเส้นแสดงค่าคะแนนความชิมเต้ารายบุคคลในกลุ่มทดลอง ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที และระยะติดตามผล 1 เดือน

จากภาพที่ 8 พบว่า คะแนนรายบุคคลในกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลองมีคะแนนความชิมเต้าระดับเล็กน้อยถึงปานกลางทั้งหมด 12 ราย และระยะหลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที ส่วนใหญ่ค่าคะแนนความชิมเต้าอยู่ระดับปกติต่ำกว่า 10 คะแนน 8 ราย ส่วนอีก 4 ราย ค่าคะแนนความชิมเต้าอยู่ในระดับ 10-16 คะแนนที่มีอารมณ์เศร้าเล็กน้อย ในระยะติดตามผล 1 เดือน มีคะแนนความชิมเต้าระดับปกติต่ำกว่า 10 คะแนน 7 ราย ส่วนอีก 5 ราย ค่าคะแนนความชิมเต้าอยู่ในระดับ 10-16 คะแนนที่มีอารมณ์เศร้าเล็กน้อย

ภาพที่ 9 แผนภูมิเส้นแสดงค่าคะแนนความชิมเต้ารายบุคคลในกลุ่มควบคุม ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล 1 เดือน

จากภาพที่ 9 พบว่าคะแนนรายบุคคลในกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองมีคะแนนความชิมเต้าระดับเล็กน้อยถึงปานกลางทั้งหมด 12 ราย และระยะหลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที ส่วนใหญ่ค่าคะแนนชิมเต้าอยู่ระดับปานกลาง 17-30 คะแนน 11 ราย ส่วนอีก 1 ราย ค่าคะแนนความชิมเต้ามากกว่า 30 คะแนน มีอาการชิมเต้าระดับรุนแรงในระยะติดตามผล 1 เดือน มีคะแนนความชิมเต้าระดับปานกลาง 17-30 คะแนน 10 ราย ส่วนอีก 2 ราย ค่าคะแนนความชิมเต้ามากกว่า 30 คะแนน มีอาการชิมเต้าในระดับรุนแรง

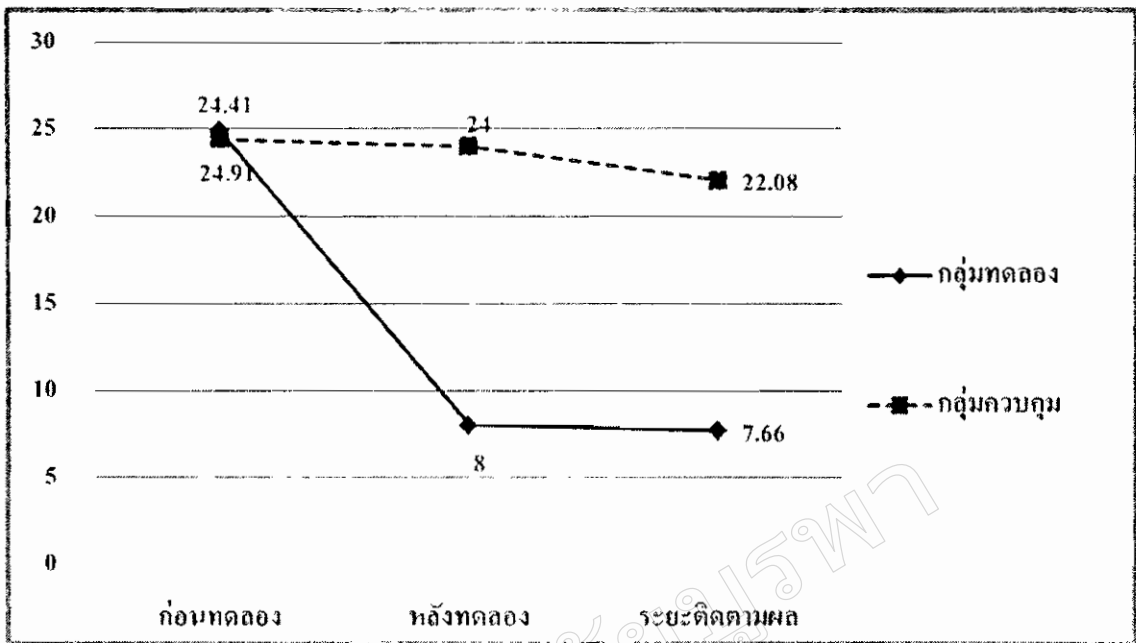
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยความซึมเศร้าของผู้ป่วยเอดส์
เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความซึมเศร้าระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง
เสร็จสิ้นทันที และระยะติดตามผล 1 เดือน ภายในกลุ่มทดลองโดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวน
แบบวัดซ้ำ (Repeated Measure ANOVA)

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าคะแนนเฉลี่ยความซึมเศร้า ระหว่างวิธี
การทดลองกับระยะเวลาการทดลอง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	1790.01	1	1790.01	21.02	< .001
ความคลาดเคลื่อน	1873.31	22	85.150		
เวลาที่แตกต่างกัน	1378.028	1.374	1003.065	42.100	< .001
วิธีการทดลองกับระยะเวลา	994.528	1.374	723.916	30.384	< .001
ความคลาดเคลื่อน	720.111	30.224	23.826		

*p < .05

จากตารางที่ 7 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าคะแนนเฉลี่ยความซึมเศร้า
ในผู้ป่วยเอดส์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาการทดลองพบว่า วิธีการทดลองและระยะเวลาการ
ทดลองที่แตกต่างกันมีผลต่อค่าคะแนนเฉลี่ยความซึมเศร้าในผู้ป่วยเอดส์แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงว่ามีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลา
การทดลอง ดังกราฟแสดงปฏิสัมพันธ์กันระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาการทดลองในภาพที่ 10

ภาพที่ 10 แผนภูมิเส้นแสดงการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาการทดลอง

จากภาพที่ 10 พบว่าในระยะก่อนการทดลองคะแนนเฉลี่ยความเข้มข้นของไขมันในเลือดในกลุ่มทดลอง ($\bar{X} = 24.91$) และกลุ่มควบคุม ($\bar{X} = 24.41$) มีค่าใกล้เคียงกันแต่ในระยะหลังการทดลองเสร็จสิ้นทันทีและระยะติดตามผล 1 เดือน มีการเปลี่ยนแปลงของค่าคะแนนเฉลี่ยความเข้มข้นของไขมัน โดยในระยะหลังการทดลองเสร็จสิ้นทันทีและระยะติดตามผล 1 เดือน มีการเปลี่ยนแปลงของคะแนนเฉลี่ยความเข้มข้นของไขมัน โดยในระยะหลังการทดลองเสร็จสิ้นทันทีในกลุ่มทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยความเข้มข้นของไขมัน ($\bar{X} = 8.00$) ต่ำกว่าในกลุ่มควบคุม ($\bar{X} = 24.00$) และในระยะติดตามผล 1 เดือน ในกลุ่มทดลองค่าคะแนนเฉลี่ยความเข้มข้นของไขมัน ($\bar{X} = 7.66$) ต่ำกว่าในกลุ่มควบคุม ($\bar{X} = 22.08$) เช่นกันแสดงให้เห็นว่าวิธีการทดลองที่แตกต่างกันและระยะเวลาของการทดลองนั้นส่งผลต่อคะแนนเฉลี่ยความเข้มข้นของไขมันในเลือดในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และแสดงให้เห็นว่ามีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาการทดลองมีผลให้ค่าคะแนนเฉลี่ยความเข้มข้นของไขมันในเลือดในกลุ่มทดลองลดลง

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าคะแนนเฉลี่ยความซึมเศร้าในกลุ่มทดลอง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	1536.00	1	1536.00	43.212	< .001
ภายในกลุ่ม	782.00	22	35.545		
รวม	2318.00	23			

*p < .05

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความซึมเศร้าในกลุ่มทดลอง มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความซึมเศร้าหลังการทดลองอย่างน้อย 1 คู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($F_{1,22} = 43.212, p < .001$) ค่าคะแนนเฉลี่ยความซึมเศร้า มีความแตกต่างกันเมื่อทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธี Bonferroni ได้ผลการทดสอบดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 9 ความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยความซึมเศร้าของกลุ่มทดลองในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลองเสร็จสิ้นทันที และระยะติดตามผล 1 เดือน

ระยะเวลา	$\bar{X}$	ผลต่างของค่าเฉลี่ย		
		ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	ติดตามผล
ก่อนทดลอง	24.41		16.92*	17.25*
หลังทดลอง	8.00			.333
ติดตามผล	7.66			

*p < .05

จากตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มทดลอง เมื่อทำการทดสอบรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยความซึมเศร้าของผู้ป่วยในช่วงระยะเวลาที่แตกต่างกันด้วยวิธี Bonferroni พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความซึมเศร้า ระยะก่อนการทดลอง และระยะหลังการทดลองสิ้นสุดทันที มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ระยะก่อนการทดลอง และระยะติดตามผล 1 เดือน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ส่วนระยะหลังการทดลองสิ้นสุดทันที และระยะติดตามผล 1 เดือนไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05